

Tolkning och förtydligande av studieförbundens
rapportering av

Kulturprogram

Dokumentet antaget av Folkbildningsförbundets Etikdelegation gällande nystartad verksamhet från 2010-04-01

Tolkning och förtydligande av studieförbundens rapportering av kulturprogram

Grunder för anordnande av kulturprogram

”Kulturverksamheten inom folkbildningen har en lång tradition och har alltid spelat en central roll. Studieförbund och folkhögskolor bidrar tillsammans med exempelvis bibliotek och museer till att målen för den nationella kulturpolitiken nås. Därför bör folkbildningens uppgift att främja det svenska kulturlivet vara oförändrad. Verksamheten bidrar i hög grad till att bredda kulturintresset i samhället samt att öka delaktigheten i kulturlivet och främja människors kulturupplevelser och eget skapande.”

(Lära, växa, förändra. Regeringens folkbildningsproposition Prop.2005/06:192)

Enligt Folkbildningsrådets definitioner av folkbildningens verksamhetsformer ska några grundläggande faktorer vara uppfyllda för att statsbidrag ska kunna utgå:

- Med bidragsberättigade kulturprogram avses föreläsning, teater, sång, musik, dans, dramatisk framställning, filmvisning eller utställning som framförs eller visas för publik.
- Ett kulturprogram ska ha en sådan utformning i tid och rum att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.
- Ett kulturprogram ska pågå i minst 30 minuter vid ett givet tillfälle.
- Anordnarskapet ska vara tydligt och framgå av såväl inbjudan som vid genomförandet. Vid varje program ska det finnas en företrädare för arrangerande studieförbund närvarande.
- Ett arrangemang en dag för samma publik kan inte delas upp i flera program utan redovisas som ett enda kulturprogram.

Anordnarskap vid kulturprogram

I etisk ”Riktlinje för anordnarskap”, antaget av Folkbildningsförbundets styrelse den 9 december, 2008, finns följande förtydliganden:

”I anordnarrollen beträffande kulturprogram måste studieförbundet, utöver det ovan skrivna, beakta följande utgångspunkter:

- *Att det vid programmets genomförande alltid finns en av studieförbundet utsedd och närvarande företrädare, som ansvarar för arrangemangets genomförande och rapportering.*
- *Att studieförbundet aktivt är med redan i planeringsstadiet. Studieförbundet får i efterhand aldrig enbart godkänna eller rapportera redan genomförda kulturprogram.*
- *Att det i all information och marknadsföring klart framgår att studieförbundet är ansvarig anordnare.*
- *Att gällande bestämmelser för statsbidraget och studieförbundsgemensamma riktlinjer och överenskommelser följs.*
- *Att Folkbildningsrådets rapporteringskrav uppfylls.*
- *Att kulturprogrammen skapar delaktighet, upplevelser och eftertanke.*
- *Att kulturprogrammen genomförs på ett för det enskilda studieförbundet folkbildningsmässigt sätt.”*

I regeringens folkbildningsproposition uttrycks det så här när det gäller samverkan vid anordnande av kulturprogram:

”Samverkan mellan olika aktörer inom kulturområdet är eftersträvansvärt. Tillsammans kan studieförbund, folkhögskolor, museer, bibliotek, länsteatrar och länsmusiken samt regionala musikstiftelser och lokala kulturföreningar finna vägar till att skapa ett rikare kulturutbud i hela landet.”

(Ur Lära, växa, förändra Regeringens folkbildningsproposition Prop.2005/06:192)

Etikdelegationens förtydligande och tolkning:

Det är grundläggande att studieförbunden visar ett tydligt anordnarskap. Även vid samarbete med andra organisationer är det viktigt att studieförbunden finns med vid planerande och genomförande av kulturprogram. Vid genomförande och i marknadsföringen ska det tydligt framgå att ett kulturprogram anordnas av studieförbundet i fråga och i förekommande fall i samarbete med någon annan part. För att anordnaransvaret ska bli tydligt, ska inte uttryck som ”sponsras av” eller ”stöds av” ett studieförbund finnas med.

Utställningar

”Programmen ska ha en sådan utformning i tid och rum att de bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke. Ett kulturprogram som rapporteras för statsbidrag pågår i minst 30 minuter. Kulturprogram genomförs vid ett givet tillfälle och med alla deltagare fysiskt närvarande. Studieförbundets roll som anordnare av ett kulturprogram ska tydligt framgå vid inbjudan till och genomförande av varje program. Vid varje kulturprogram ska det finnas en företrädare för studieförbundet närvarande. Utställningar kan endast rapporteras en gång per plats den visas, oavsett visningstidens längd.”

(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

En utställning ska vara så upplagd att den kan engagera deltagarna i minst 30 minuter. En utställning ska vara annonserad eller på annat lämpligt sätt gjorts känd i förväg till en given plats. Det gäller även om den är riktad till speciell målgrupp.

Planering

I planering och marknadsföring av utställningen är det rimligt att det finns både start- och slutdatum för utställningen. Förlängs samma utställning så är det fortfarande samma kulturprogram och den kan inte rapporteras som ett nytt kulturprogram.

Plats för utställning

Platsen ska uppfylla rimliga krav så att utställningen kan ge besökaren ett utbyte enligt ovan. Den kan således inte visas enbart i förbigående via skyltfönster, anslagstavla eller liknande. Flera personer ska kunna vistas på platsen samtidigt och under en längre tid. Det gör att korridorer och genomfarter där många passerar på väg till annat är olämpliga platsval. Platsen ska vara tydligt markerad och tillgänglighetsperspektivet måste beaktas så att inte besökare utestängs. I sin anordnarroll måste studieförbundet vara förvissat om att besökaren upplever att det är en utställning och inte marknadsföring av t.ex. studieförbundets verksamhet.

Periodicitet

Samma utställning som återkommer regelbundet till samma adress under en tidsperiod kan inte rapporteras mer än en gång. För att samma utställning ska kunna rapporteras som ett nytt kulturprogram på samma plats krävs det att det gått en rimlig tid mellan tillfällena såsom en termin. En ny utställning betyder att utställningens innehåll är utbytt i sin helhet.

Öppnande, invigning

Ansvarig representant för studieförbundet ska finnas närvarande vid invigning eller öppnande av utställning då eventuella samverkande partners presenteras.

Kontakt

Besökare på utställningen som vill ha kontakt med den lokala anordnaren, ska enkelt hitta den informationen vid utställningen även då det inte finns någon ansvarig person från studieförbundet på plats.

Samlade kulturarrangemang som festivaler, kulturdagar, stadsfester, mässor, marknader och liknande.

”Ett kulturprogram kan innehålla flera inslag med olika medverkande. Ett sammanhållet program som vänder sig till samma publik redovisas som ett program även om det finns flera medverkande eller fler kulturformer i det. För att redovisas som olika arrangemang under samma dag ska programmen vara tydligt avgränsade i tid och rum. De ska också vara planerade och annonserade som olika program och inte i efterhand delas upp”
(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

Grunden är att på samma scen, under en dag och för i stort sett samma publik rapporterar man endast ett kulturprogram. Nya musikgrupper på scenen betyder inte att det är ett nytt kulturprogram. Det kan bli fråga om ett nytt kulturprogram från samma scen om det är planerat och annonserat i förväg. I det fallet ska det vara minst 30 min mellan programmen. Tid ska finnas för byte både på scenen och för publiken. Ett kulturprogram på en annan scen inom området kan rapporteras, om samtliga kriterier är uppfyllda.

Information, marknadsföring eller propaganda om den egna verksamheten kan inte rapporteras som kulturprogram. På mässor t.ex. måste det finnas någon mer aktivitet än enbart en mässmonter med egen information eller marknadsföring. För att kulturprogram ska kunna rapporteras på mässor eller liknande arrangemang krävs att det anordnas en föreläsning eller något annat kulturinslag, förutom att de övriga kriterierna är uppfyllda.

Kulturprogram i privata hem

Folkbildningsförbundets Etikdelegation har på förekommen anledning under en tid diskuterat lämpligheten av att genomföra och rapportera kulturprogram i privata hem.

Brister i öppenhet och tillgänglighet gör att studieförbunden i en enig Etikdelegation har ställt sig bakom beslutet att inte rapportera kulturprogram i privata hem.

Studieförbunden har överenskommit att inte rapportera kulturprogram genomförda i privata hem som underlag för statsbidrag till folkbildning.

Enligt ett beslut i Etikdelegationen den 24 november 2009 att gälla från och med den 1 januari 2010 och som vid redigering i november 2010 infogats i detta samlande dokumentet.

Kulturprogram på interna möten

I folkbildningspropositionen (Prop. 2005/06:192) uttrycks tydligt att statsbidraget inte får användas till att anordna en verksamhet i största allmänhet.

”Statsbidraget får inte fungera som ett allmänt verksamhets- eller organisationsstöd, som kan användas av föreningar och organisationer för att finansiera den egentliga verksamheten.”

”Detta innebär att reguljär föreningsverksamhet aldrig kan redovisas som folkbildningsverksamhet. Exempel på reguljär föreningsverksamhet är styrelsesammanträden, föreningsmöten, kommittésammanträden, valberedningssammanträden och liknande”

(Statsbidrag till studieförbund - Kriterier och fördelningsprinciper från och med 2007, FBR)

Etikdelegationens tolkning:

För att kunna rapportera ett kulturprogram i anslutning till ett föreningsmöte eller annat internt möte så ska innehållet i programmet vara avskilt från det interna föreningsarbetet och inte heller utgöra ett led i föreningens marknadsföring eller propaganda. I all information och marknadsföring ska det klart framgå att studieförbundet är ansvarig anordnare.

Antal deltagare i kulturprogram

Det förekommer årligen en betydande mängd rapporterade kulturprogram med väldigt få deltagare. För att undvika systematisk rapportering av den typen av arrangemang har Etikdelegationen enats om följande:

Etikdelegationens tolkning:

Planerade kulturprogram bör rimligtvis, förväntas ha fler än ett fåtal besökare. Systematisk rapportering av kulturprogram med färre än fem deltagare är inte rimligt.